

דרושים לחנוכה

1234567 אה"ח

הנה ענין החנוכה הוא בחינת תקון התוהו, וכמאמר הכתוב (בראשית א ג - ג) והארץ היתה תהו וגו' ויאמר אלהים יהי אור וגו', אור זה מרמז לאור של נר חנוכה, נר מצוה ותורה אור (משלי י כג). ואעפ"י שבריאת העולם היתה בראש השנה, מכל מקום ידוע ששלימות הבריאה היתה אח"כ מעט מעט לכל עת ועת כידוע, ושלימות תיקון התוהו היתה בחנוכה.

והתחלת הנס היתה באברהם, כמאמר המגיד זללה"ה על פסוק (בראשית כג ה) נלכה עד כ"ה, היינו עד בחינת כ"ה של חנוכה. ושואז"ל (נ"ד י ט) אל תקרי בהבראם אלא באברהם, פירוש, הכתוב אלה תולדות השמים והארץ ר"ת ת"הו, ונתקן על ידי בהב"ראם, היינו באב"רהם, גימטריא נ"ר, מרמז למה שאמרנו שבחינת תהו נתקן על ידי אברהם בנר חנוכה כנ"ל, שהוא קיים מצות ברית מילה שהוא קיום העולם כמאמר הכתוב (יימיה לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי (ע' נדרים לג).

וזשאה"כ (בראשית יח א) וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האוהל כחם היום, פירוש לאחר המילה התחיל התקון של פת"ח האהל המרמז לבחינת נר חנוכה שמצותה על פת"ח הבית (שנח כא): וגם שהיה ביתו פתוח לרווחה להכניס אורחים (ע' זמ"ג קד), והיה מגייר גרים (נר"י נט יז) כי כל זאת הוא תקון התהו, ר"ל כי עיקר התקון של תהו הוא להעלות המדות הגשמיים מבחי' גליפות. מבחי' התהו.

ולהעלותם למקורם ושרשם לקדושה (היינו שכל עשיותיו של אדם במילי דעלמא בחוץ יהיה לשם שמים, ותמיד יהיה ה' לנגד פניו, ותמיד יכוון לעבודתו ית', ובוה יעלה עשיותיו ומדותיו לשרשם לבחינת קדושה). וזהו בחינת הכנסת אורחים, שמכניס כל הבחינות שהיו בתהו לבחינת תקון בחינת קדושה כדאיתא (ע' מאור עינים ס' לך לך ד"ה ולא אנס). וזהו גם כן ממש הבחינה לגייר גרים, להכניס אותם לבחינת קדושה, ונקרא גם כן הכנסת אורחים, וזהו בעצמה תקון התהו כאשר מעלה אותה לקדושה. ובכל זה עסק אברהם אבינו ע"ה, והיה ביתו פתוח לרוחה, ר"ל להאיר לכל הבחינות של תהו כדי להעלותם.

ולכן אמחז"ל (שנח פא): מצות נר חנוכה מניחו על פתח ביתו מבחוץ, ובשעת הסכנה מניחו על שלחנו ודיו, פירוש, עיקר המצוה להניחו על פתח מבחוץ כדי להאיר לכל בחינות חיצוניים, ר"ל מי שיכולת בידו לעסוק בענינים גשמיים בשוק בכונה טובה כדי להעלותם לקדושה כנ"ל, זהו בודאי טוב, וזהו עיקר מצות נר חנוכה להיות מבחוץ, בבחינת חוץ כנ"ל. אבל בשעת הסכנה, היינו שמתירא להכניס את עצמו לבחי' חיצוניות, לדברים גשמיים, כדי להעלותם, כי שמא אין יכולת בידו כל כך להתגבר על היצר הרע. אזי מניחו על שלחנו וד"יו, ר"ל יזהר מאד עכ"פ בעניני שלחנו, היינו בעניני אכילה ושתייה, שתהיה בבחינת וד"יו, היינו בחינת הסתפקות, שיהיה די סיפוקו בלבד כדי לעבוד הבורא

ב"ה (בכח האכילה ההוא) ולא למלאות תאווה חום תאווה האכילה שיש לו, (וכן ירגיל את עצמו בכל המדות, בתחלה לקרר חום הטבעי שיש בו לתאווה הגשמיים ולכבוד ולגסות הרוח, ואח"כ אולי ירחם ה' ויזכה לבחינת שפלות ולמצות נר חנוכה מבחוץ כנ"ל) שתאיר בו אור ה'.

ולזה רמזו רז"ל באמרם (שנח כ"א): מצותה משתשקע החמה, היינו התחלת מצותה להשקיע החמה, היינו אור ה' יאיר וישקע בלבוי" כנ"ל. עד שתכלה רגל מן השוק, ר"ל עד שיזכה שיהיה כלה רגל, היינו בחינת רגל בחי' גשמיים יכלו מן השוק, שאפילו בשעת הליכתו בשוק לא יהיה לו תאווה זרות שנקראים רגל נגד עבודת ה' שנקראו ראש. ומאי רגל רגל דתרמודא"י, היינו תרמו"דאי לשון שינה ותרד"מה, כי מעשה בלי כונה לה' נקרא תרמו"דא, בחינת תרד"מה, בחינת שינה.

אמנם עיקר הבחינה להשיג על ידה למצות נר חנוכה מבחוץ, הוא דוקא על ידי שפלות וענוה באמת, כאברהם אבינו ע"ה שאמר (נחלש"י י"ט) ואנכי עפר ואפר, ועי"ז זכה לבחינה הנ"ל. וגם דוד המלך ע"ה אמר (מסל"ס כ"ז) ואנכי תולעת ולא איש.

ואפשר לומר קצת רמז, שלזה תקנו הגאונים לומר הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם, פירוש שקדושה גדולה יש בודאי בהנרות, ומי שזכה לבחינת תולעת ולא איש, בחינת שפלות באמת, הוא יכול להשיג על ידי נרות של חנוכה השגה נפלאה ותקון התוהו

כנ"ל, אבל אנחנו שאין לנו בחינת שפלות בחינת תולע"ת, וזהו ואין לנו רשו"ת גימטריא תולע"ת, שמרמז לבחינת ענוה. להשתמש בהם, היינו שעל ידי בחינת רשו"ת בחינת ענוה, היינו יכולים להשתמש בהם ולהשיג על ידם (השגה נפלאה בחי' קדושה) כנ"ל. אלא לראותם בלבד, פירוש, עכ"פ מצוה היא לנו לראותם בלבד, אע"פ שאין לנו שום בחי' להשתמש בהם, עד אשר יערה עלינו משמים שנוכה לשום בחינת עבודה תמה, כן יהי רצון אמין:

הנה עיקר כללות נסים שנעשו לישראל בכל דור ודור הוא מבחינת שמן. ונבאר דבר זה, דהנה בשמן המשחה כתיב (שמות ל' א) יהיה זה לי לדרתיכם, ודרז"ל (פוריות י"א): שכולו קיים לעתיד לבא, זה בגימטריא תריסר לוגין. יה"יה, היינו שבחינת שמן יהיה קיים תמיד לעתיד לבא, שבכל דור ודור יומשכו מהתריסר לוגין שבו בחינת נסים לי"ב שבטי י"ה.

ודבר הגורם המשכת הנסים מבחינת שמן המשחה, הוא על ידי ששמן המשחה היה מדתו הין, ותבת הין מרמז על קבלת עול מלכות שמים, הי"ן גימטריא שם אד"ני, שעל ידי ההין שמן שעשה משה המשיך בחינת עול מלכות שמים בזה העולם באמת, וכל המקבל עליו עול מלכות שמים מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ (אבות פ"ג מ"ו), שאינו צריך לסבול עול שעבודם ועול גזירתם, על ידי מעשה נסים, שבורא עולמים ית"ש מוסר גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד

נד. אולי חסר כאן, ציבור המלה החמה, דהיינו להשמיע את מוס המאווה וכנ"ל.

שכל השגתו נעשה ממקור החסד. ונתנבא בזה הדבר, היינו ענוה שמביאה לידי נבואה, שזה גם כן מצד החסד, והיה מתבונן שגם זה לא נעשה מצד עצמו רק מצד החסד.

וזהו בחינת חנוכה, שהוא כ"ה בכסלו, מרמו שבחינת כ"ה בכסלו^ט גם כן מרמו על בחינת ענוה שגימטריא בלעדי, היינו שיתבונן לא מן חכמתי אלהין מן כו', וזהו מדת נוצר חסד מקו"ר בגימטריא נוצ"ר. ומדת נוצר חסד הוא מדה שמינית^ט, וע"ז מרמזים ח' ימי חנוכה. וגם חי"ת גימטריא נוצ"ר חס"ד. גם ר"ת של נ"ר חנו"כה הוא ר"ת נוצ"ר חס"ד, ור"ת של נפש"ינו חכ"תה (מהל"ס לנ כ ע' נכוונות חנוכה), היינו שמחכה רק לה' שהוא מקור החסד נוצר חסד, ואינו מצפה על מעשיו, שנזכה לזה אמן כן יהי רצון:

איתא בגמרא (פסחים נ:): לעולם ילמוד אדם אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה. ואיתא בגמרא (ע' נרכות ז'). כל העוסק בתורה שלא לשמה נוח לו שלא נברא. והתוספות (פסחים נ. ד"ה ובלון) הקשו אהדדי.

ואפשר לומר בזה האופן, דהנה אפילו מי שאינו יכול לבא לבחינת יראה ואהבה בשלמות, עכ"פ הוא צריך להשתוקק תמיד לבא לבחינת הזדככות החומריות מכל וכל, ולהתחזק ביותר ויותר בתורתו ועבודתו, ואפשר שהמאור שבה יחזירו למוטב, ויוכל לבא לבחינת הזדככות

ממקור החסד, כמאמר הכתוב (ישעיה נז טו) אני אשכון את דכא, ומזה באה בחינת הנבואה.
1234567

ועיקר בחינת ענוה, הוא כשמתבונן שכל השגות שיש לו לא מצד מעשיו וחכמתו הוא, רק שהבורא ב"ה משפיע עליו זה השגה^ט מצד החסד, ואז הוא זוכה לבחינת השראת השכינה בחינת נבואה. וז"ש יוסף בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה (בראשית מט טז), ותרגום אונקלוס, לא מן חכמתי אלהין מן קדם ה' יתותב ית שלמא דפרעה. פירוש, שהיה יוסף בבחינת ענוה, וזכה לבחינת השראת השכינה, בחינת נבואה.

ובחינת ענוה מכונה בשם כ"ה, מלשון יד כה"ה (ע' רש"י מנחות לו. ד"נ מידה), פירוש שמצד עצמו אין לו שום כח לעשות פעולה גדולה או קטנה רק הכל נשפע עליו מהבורא ב"ה.

וזהו, כל הנביאים נתנבאו בכה, היינו שבחינת נבואה שלהם היה מבחינת כ"ה שהוא בחינת ענוה, שהיו מתבוננים שכל השגתם אינו רק ממקור החסד נוצר חסד.

הוסיף עליהם משה, זה הדבר שמביאה לבחינת נבואה היינו ענוה, גם זה היה מחבר לבחינת חסד עליון נוצר חסד, היינו שהיה מתבונן שגם בחינת ענוה שלו הוא בלתי אתערותא דיליה רק מבחינת חסד עליון מאתו ית"ש. וזה הוסיף עליהם משה שנתנבא בכה, היינו שהיה לו בחינת ענוה,

פא. אצל ההשגה. סב. אולי חסר כאן כמה מילים. סג. היינו מ"ג מדות הרחמים, ע' פע"ח ט' חנוכה פ"ד, וע' שערין העדן דרך אמת פתח ה' דרך א'.

החומריות מכל וכל, שלא לכוין להנאת עצמו כלל וכלל רק ללמוד תורה לשמה.

אח"ח"ח 1234567

וזהו לעולם ילמוד אדם אפילו שלא לשמה, אך ורק להתחזק בתורתו ועבודתו ולהשתוקק לבא לבחינת למוד התורה לשמה, ויהיה עיקר כוונתו בשעת עבודתו שיעזור לו הבורא ב"ה שמתוך שאני לומד הגם שאיני בהזדככות החומריות אעפ"כ המאור שבה יחזירני למוטב לבא לבחינת אוצר החכמה הזדככות.

וזהו בחינת חנוכה, לשון חינוך והתחלה, היינו שתמיד יראה את עצמו שהוא רק בבחינת חינוך כדי להשתוקק לבחי' יראה ואהבה בשלמות, והבא לטהר מסייעין לו (ע' שנת קד.).

וזהו מצוה להניחו בתוך עשרה (שנת כא:), בחינת קדושה נקרא עשרה, שאין דבר שבקדושה פחות מעשרה (נכות כא:), היינו שתמיד יראה את עצמו שהוא בתוך עשרה, ולא בא לשלמות הקדושה.

וזהו בחינת השראת השכינה, כשיש לאדם בחי' ענוה ושפלות ונדמה בעיניו שהוא רק בבחינת חינוך והתחלה, אז משרה הבורא ב"ה שכינתו עליו, כמאמר הכתוב (ישעיהו לו טו) אני אשכון את דכא. ונוכל לרמז, שלכך חנוכה הוא בכ"ה בכסלו, כ"ה גימטריא דכ"א, כס"לו בגימטריא נמ"ך. וזהו עד שתכלה רגל מן השוק (שנת כא:), בחינת גסות הרוח מכונה בשם רגל, כמאמר הכתוב (מלכים לו יב) אל תבואני רגל גאוה, וזהו עד שתכלה רגל, היינו בחינת גסות,

אפילו מן השוק, היינו נגד יושבי קרנות, אפילו נגדם יהיה בבחי' שפלות וענוה.

וזהו בחינת חכמה, כשהוא מבין שהוא רק בבחינת חינוך והתחלה, ומחמת זה הוא משתוקק, נכספה גם כלתה נפשו מתי יבא לבחי' יראה ואהבה בשלמות. וכשהוא במדריגה זו, אזי יכול לבא לבחינת הזדככות המדות ומתאוות רעות כמאמר (משלי י"א) שכל אדם יאריך ימים אפוא. ומחמת זה יכול לעורר י"ג מכילין דרחמי על כללות ישראל.

וזהו ראני והנער נלכה עד כה (נלאשית כב ט), שהוא בחינת ענוה כנ"ל, והוא בחינת חכמה. ונשובה אליכם כל בחי' השפעה וברכה על ידי מלאך מיכאל (ע' זמ"א נט.), כמרומז בתיבת אלי"כם אותיות מיכ"אל.

וזהו (נלאשית לו א) וישב יעקב ב"ארץ מגורי א"ביו ב"ארץ כנען, ר"ת בגימטריא שם אד"ני ב"ה, והוא קבלת עול מלכות שמים בשלמות, בחינת השראת השכינה. וזה אלה תולדות יעקב (נלאשית לו ג), פירוש שיעקב אבינו ע"ה בא לבחינה זו. ועל ידי מה זכה לבא לבחינה זו, יוסף בן שבע עשרה שנה, מחמת שהוסיף תמיד בבחי' התחזקות והשתוקקות עד כלות הנפש, בבחי' שבע עשרה שהוא מנין ובחינת טו"ב, ונתרחק מבחינת רע עד גמירא.

ובחי' הגורמות למדריגה זו הוא בחי' חנוכה, כשהוא במדריגת חכמה ומבין בדעתו שהוא בבחינת חינוך והתחלה, ובחינת ענוה, ועבור זה תגדל ההשתוקקות אצלו לבא לבחי' אהבה ויראה

קד. נפסוק האריך.

והנה יש שני בחינות בעבודת ה', א' להמשיך אור וחיות אפילו בבחי' בהמיות, דהיינו שצריך לעבוד את ה' בבחי' יראה ואהבה אפילו בשעה שהוא עוסק בצרכי גשמיים ההכרחיים, ובחינה זו נקרא עבודת חוץ. ובחינה ב', להמשיך אור וחיות בתורה ומצות, ובחינה זו נקראת עבודת פנים.

וזה כלל גדול, שאי אפשר לבא לעבודת פנים טרם בואו לעבודת חוץ, היינו בתחלה צריך לקדש ולטהר את עצמו אפילו בשעת צרכי גשמיים ההכרחיים, ולהמשיך אור וחיות בהם, ואח"כ יכול לבא לבחינת עבודת פנים, דהיינו לעבוד את בורא עולמים ב"ה בתורה ותפלה ומצות ומעשים טובים, ולהמשיך אור וחיות בתורתו ועבודתו.

ובחינה ב' נקרא נר של שבת, דהיינו בחינת אור וחיות שממשיך בתורה ומצות. ובחינה א' נקרא נר של חנוכה, דהיינו בחינת אור וחיות שממשיך בגשמיות, שזה הבחינה נקרא חנוכה לשון חינוך והתחלה.

וכשארם עובד את ה' בשני הבחינות, יכול להמשיך שפע אור וחיות ושפע ברכה ממקור החיים מחיי החיים ב"ה, וזהו טובים מאורות שברא אלהינו (פייט אל אדון) היינו נר של שבת ונר של חנוכה. יצרם בדעת כו' כח וגבורה כו' להיות מושלים בקרב תב"ל, בגימטריא ב' פעמים יר"אה, לרמז על שני בחינות הנ"ל, ועל ידי ב'

בשלמות, והבא לטהר מסייעין לו. וזהו וישראל אהב את יוסף, פירוש שאהב להוסיף תמיד בבחינת טוב. כי בן זקונים הוא לו, ותרגום אונקלוס ארי בר חכים הוא ליה, הוא בחינת חכמה כנ"ל. ומחמת זה יוכל להוריד י"ג מכילין דרחמי ברוב רחמיו וחסדיו ית' לתתא, כי עי"ז נתעורר י"ג מכילין בחינת דיקנא קדישא (ע' זמ"ג קלא). ועי"ז מרמז כי בן זקונים הוא לו, שעי"ז הוא מעורר בחינת דיקנא קדישא.

1234567 ח"ח

וזה ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם, כי בחינת יוסף שהוא להוסיף תמיד בבחינת טוב, הוא מחמת א"ל אביהם שהוא בגימטריא חנוכה, שהוא בחינת חכמה, וזו היא הנותנת למאוס ברע ובחור בטוב ולהוסיף תמיד בבחינת השתוקקות כנ"ל, ומחמת זה יכול להשפיע שפע חיים וברכה על כנסת ישראל, אמן כן יהי רצון:

איתא במדרש (מונא נס' זכור לאברהם פ' ישנ נסס מדרש פליאה) הדודאים נתנו ריח (שה"ש ויד) זה ראובן שהציל את יוסף, ועל פתחינו כל מגדים, זהו נר חנוכה. ולכאורה אינו מובן.

ואפשר לומר בדרך זה, דהנה ענין נס חנוכה היא שעמדה מלכות הרשעה על ישראל להשכיחם תורתו ולהעבירם מעל רצונו ית"ש, וזה היה בדרך כלל. וכמו כן נמצא בדרך פרט, שבכל אדם הישראלי תמיד עומד עליו מלך זקן וכסיל ורוצה להדיחו מתורתו ועבודתו ית'.

סה. לכאורה הכונה, דגם הנחינה הנ' היא כלולה מיראה ואהבה, ולכן ב' נחינות היראה מרמז על ב' הנחינות ששניהם עובדסם ציראה ג"כ.

printed from Otzar Hahochma www.otzar.org